

Enkele bedenkingen bij het werk van Bert Jacobs

n.a.v. de tentoonstelling Was ist Was in Cultuurcentrum De Schakel in Waregem

Was ist Was is de titel van een reeks Duitse kinderboeken waarin aan de hand van eenvoudige woordjes de wereld verklaard wordt. Op een simpele manier wordt encyclopedische kennis toegankelijk gemaakt voor kinderen en wordt er een panorama van de wereld getoond in vele facetten.

Door Was ist Was als titel te kiezen zet Bert Jacobs ons op een bepaald spoor dat naar zijn kinderjaren leidt en onze aandacht vestigt op de fascinerende aantrekkingskracht die een encyclopedie op een kind kan hebben.

Wat is een encyclopedie meer dan een utopische poging om onze wereld te synthetiseren, een vergeefs verlangen om alles samen te vatten en te beheersen, een poging om greep te krijgen op het bestaan. In deze gebalde illusoire wereld van de encyclopedie kan men als kind maar ook als dromende romanticus op ontdekkingsreis gaan zonder zich één stap buitenshuis te begeven.

Via zijn tekeningen stapt Bert Jacobs in deze encyclopedische wereld en dwaalt erin rond met de exploratiedrift van een kind. Hij is gefascineerd door een opgezette beer, door de ruwheid van een poolreiziger, een immens besneeuwd berglandschap of een onderzeese vulkaanuitbarsting.

Met de keuze van deze onderwerpen raakt Bert Jacobs een breed spectrum aan van het romantisch gedachtegoed. Tegelijkertijd blikt hij terug op een verbeelde ongerepte wereld die hij kent vanuit zijn kindertijd.

De wijze waarop hij tekent probeert hij in overeenstemming te brengen met zijn onderwerp.

Hoe dezelfde potloodstreep op verschillende wijzen in verschillende tekeningen kan functioneren is iets wat hem fascineert en intrigeert.

In het monumentale berglandschap is de realiteit van het landschap in evenwicht met de wijze waarop het getekend is. De kracht van de tekening loopt parallel met de kracht van het landschap.

Pels is pels maar is ook gewoon een accumulatie van potloodstreepjes.

Deze tekeningen zijn grotendeels opgebouwd met klassieke tekenelementen maar het zou fout zijn om ze louter als klassiek te bestempelen.

Dit werk is meerlagig. Aan de hand van de tekening van de beer kunnen we dit duiden. Ze is gemaakt naar een collage die bestond uit een foto van een opgezette beer. De valse realiteit van de beer wordt driemaal gereproduceerd (foto, collage en tekening).

De verschillende lagen beïnvloeden mekaar en vertolken de complexe relaties waarmee niet alleen de kunstenaar maar ook wij leven. Griezelige vervorming en kinderlijk potlood gekrabbel vormen de twee oppervlakkige lagen die ons kunnen leiden in onze zoektocht naar de ware betekenis van dit beeld.

De zoektocht naar het tot stand komen van een werk hoeft echter niet altijd ingewikkeld te zijn.

Het portret van TS Eliot, de beroemde Engelse dichter en Nobelprijswinnaar, werd door Bert Jacobs geportretteerd omdat hij zo'n interessante kop had. Zo eenvoudig kan dus ook.

Of heeft hier toch het onderbewuste meegespeeld omdat deze dichter ook de auteur is van de "The Wasteland" een uitermate cultuurpessimistische gedichtenverzameling.